

Városi szabadtéri tantermek

Pályázat

A pályázat adatai

- Pályázat: a Fővárosi Önkormányzat 2023-as évi közösségi költségvetési pályázata
- Kategória: Nyitott Budapest
- Helyszín: választott helyszínek Budapest közparkjaiban
- Költségvetése: 72 MFt (6 helyszín 5 éves projektidőszaka összesen)
- Benyújtó elérhetőségei:
Obreczán Vince
obreczan.vince@gmail.com
+36 30 654 24 18

Az ötlet leírása

Bevezető

Szabadtéri tantermek

Szabadtéri tanterem alatt általánosságban olyan előadóteret értünk, amelyet közparkban, vagy egyéb, zöld közterületen, vagy egy intézmény területén szabadtéren alakítanak ki. Fő fizikai kellékei asztalok, székek és egy rajztábla, amelyen az előadó a magyarázatait elővezetheti. Ha a szabadtéri tantermet városi közterületen létesítik, akkor helyszínt kínálhat ismeretterjesztő vagy szakmai előadásoknak, rendhagyó tanóráknak, szemléletformáló kampányoknak, filmvetítéseknek, klubösszejöveteleknek, vagy önkormányzati rendezvényeknek.

A szabadtéri tanterem (nevével ellentétben) tehát nem zárt termet jelent, hanem a hagyományos tantermek nyújtotta alapfunkciók kialakítását a választott zöldterületi helyszíneken.

Bár a modern városok gyakran biztosítanak beltéri befogadóhelyeket (művelődési házakat), illetve kültéri színpadokat, pavilonokat, ezek ötvözése egy kültéri előadótérben nem kimondottan gyakori.

Iskolák udvarán kialakított kültéri tantermekre vannak külföldi^{1 2} és hazai^{3 4 5 6} példák is, amelyek gyakran intézményi kezdeményezésre, vagy tanárok, szülők és civilszervezetek összefogásával létesülnek. Ezek általános jellemzői, hogy az intézmény tevékenységéhez szorosan kötődnek, az intézmény zárt területén található, azaz tanítási időben az intézmény diákjai használhatják, míg azon kívül rendszerint használaton kívül kerülnek. A gyakorlati megvalósításuk az egyszerű padosortól az innovatív kerti előadóterekig terjed, bizonyos esetekben van rajztábla is, míg más esetekben csak ülőhelyek, esetenként asztalok is.

Bár jelenleg nincs megvalósult példa rá, de a fővárosban több terv is született már szabadtéri előadóterek létesítésére, amelyek egy része különböző projektek részét képezi, és tervezési szakaszban van. A 8. kerület például egy foghíjtelek-zöldítési projektjében tervezi egy ilyen helyszín kialakítását. A Radó Dezső tervben a főváros is kifejezte a szándékát, hogy a Hármashatár-hegyen, a "Városi Erdők" projekt részeként tanösvényt és szabadtéri tantermet hozzon létre.⁷ Hasznos lenne a fenti részprojekteket egy városszöveten átívelő, egységes rendszerben kezelni, hiszen akkor közös szempontrendszer alapján, hasonló infrastrukturális elemekkel lehetne ezeket kialakítani. Jelen pályamunka tárgya egy szabadtéri tanteremhálózat (egyelőre 6 helyszínnel), amely funkciójában diverzifikált, megjelenésében egységes, területileg pedig elosztott.

Oktatás a szabadban

A szabadtéri oktatás várt hatásait, mért eredményeit elsősorban szakmai civilszervezetek tanulmányaiból ismerhetjük meg. Az USA-beli National Wildlife Federation 2010-es tanulmánya például arra hívja fel a figyelmet, hogy a gyermekek az oktatás és szabadidő jelentős hányadát töltik beltérben, a szabadtéri elfoglaltságok pedig háttérbe szorultak – mindeközben rámutatnak, hogy a túlzott médiafogyasztás (televízió, PC-játékok, internet, közösségi média) összefüggésbe hozható az iskolai teljesítmény romlásával, míg a szabadtéri elfoglaltságok segítik az egészségmegőrzést és a koncentrációt. A szabadtéren, zöld környezetben töltött idő és a szerteágazó tanulmányok jó kompromisszuma a szabadtéri tanítás. Erre mutat rá egy szintén 2010-es, amerikai oktatók között végzett felmérés is: a megkérdezettek nagy többsége egyetértett abban, hogy a szabadtéri játékidő mind a koncentrációt, mind a kreativitást segíti.⁸ Az Egyesült Államokban mind iskolakert-zöldítési, mind szabadtéri oktatást népszerűsítő kampányokra találni példát, bár nem jellemzőek a szabad hozzáférésű szabadtéri tantermek.

Az iskolák környezeti nevelési potenciáljának hazai helyzetét egy fővárosi intézmények kertjeit vizsgáló 2022-es tanulmányból ismerhetjük meg. A szerzők a vizsgált intézményeket környezeti nevelési potenciáljuk alapján értékelték, majd ehhez kapcsolódóan javaslatokat tettek az

---

¹ Annie Hermansen-Baez, "[Tips for Creating an Outdoor Classroom](#)" Project Learning tree plt.com

² Eric Nelson, "[What is the Outdoor Classroom?](#)" (2013) communityplaythings.com

³ "[Zöld tanterem a városi dzsungelben](#)" blog.dssmith.com

⁴ "[Kültéri tanteremet építettek egy komáromi iskola udvarára](#)" (2020) eduline.hu

⁵ "[Új játszótér és kültéri tanterem a Deákban](#)" (2020) deak.pte.hu

⁶ Dér Vivien, "[Kültéri tanteremmel bővült a kertvárosi általános iskola a LEGO programjának köszönhetően](#)" (2019) nyiregyhaza.hu

⁷ Budapest zöldinfrastruktúra-fejlesztési és fenntartási akcióterve, a [Radó Dezső Terv](#) (2021)

⁸ Kevin J. Coyle, "[Back to School: Back Outside!](#)" (2010) National Wildlife Federation

iskolakertek kialakítására, funkcióira. Javasataik között szerepel a sportpályák mellett a szabadtéri tantermek és tankertek kialakítása is, felhívják azonban a figyelmet, hogy a helyi adottságok (pl. a belvárosra jellemző zárt sorú beépítés) korlátot szabhatnak ilyen létesítmények kialakításának.⁹

A fenti példákból kiindulva jelen pályamunka további szakaszaiban arra igyekszem rámutatni, hogy a köztéri tantermek létesítése közparkokban a szociális funkciók mellett a környezeti nevelés, a diákoknak biztosítandó, friss levegőn töltött idő szempontjából is hiánypótló lenne, megvalósításuk pedig mind a városi közösségi élményének, mind a fővárosi oktatási intézmények környezeti nevelési programjának a feltételeit javítaná.

Javaslat a budapesti megvalósításra

A pályázati célok

A Budapest Főváros Önkormányzata által kiírt közösségi költségvetési felhívásnak a szabadtéri tantermek főleg az alábbi jellemzőik miatt felelhetnek meg: nyitott, befogadó, átjárható közösségek kialakulását ösztönözheti, meglévő közösségek láthatóságát növelheti, illetve szervesen kapcsolódhat a fővárosi oktatási intézmények környezettudatossági nevelési programjához. A főváros meglévő zöldinfrastruktúrájára támaszkodva tájba jól illeszthető, kis eszközigényű megoldást kínál arra, hogy az ötletek, ismeretek átadása révén a lakóközösségek találkozhassanak egymással és eszmét cserélhessenek. A megosztott használatú (nem intézményhez kötött, szabad hozzáférésű) infrastruktúra mérsékelt beruházásigénye ellenére sok közösségnek jelenthetne új erőforrást.

Fizikai eszközigény

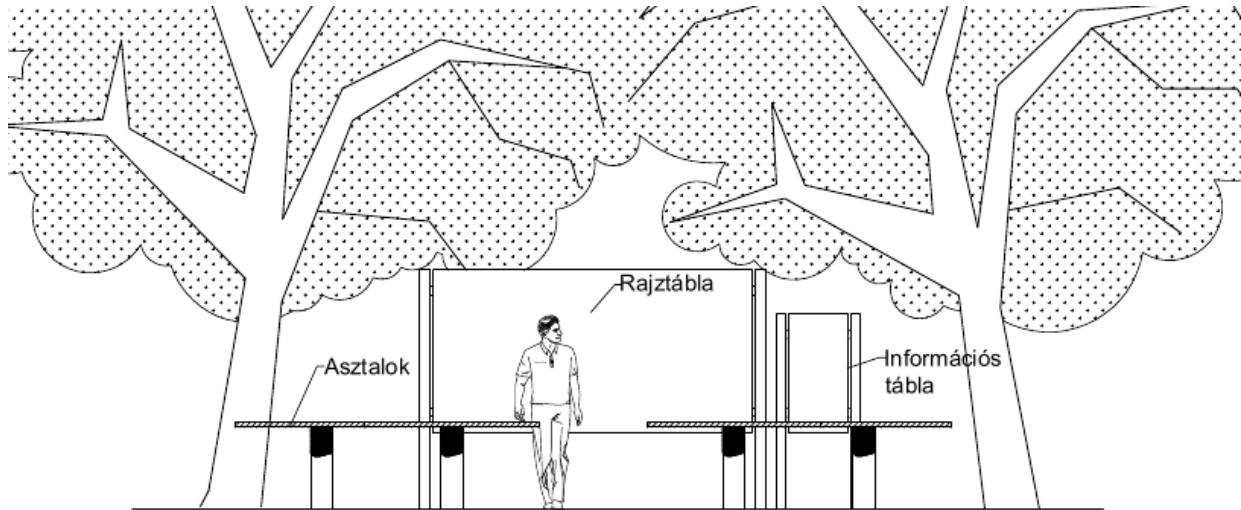
A szabadtéri tanterem budapesti megvalósításának az alapvető tantermi funkciók kialakítására kell törekednie. Ennek megfelelően az alábbi utcabútorok elhelyezése szükséges:

- **Rajztábla:** fém szerkezeten elhelyezett, kb. 3m x 1.5m méretű fém tábla, amelyet egyik felületén táblafestékkel vontak be. Az egyszerű karbantarthatóság érdekében mintázat nélküli, egyszínű rajzfelülettel kell megvalósítani. A fém alapfelület célja, hogy a rajztábla mágnestáblaként is alkalmazható legyen, ezért ferromágneses jellegű alaplemez választása szükséges.
- **Asztalok:** 4 db, a rajztáblára való jó rálátással elrendezett, kb. 160 cm átmérőjű, kör alakú lappal ellátott, rögzített, sima felületű asztal.
- **Székek:** asztalonként 5 db rögzített elrendezésű, karfa nélküli, széles szék, amely egy felnőtt, vagy két gyermek leültetésére alkalmas.
- **Információs tábla,** amelyen alapvető használati információk, felhasználási etikett, tanítási útmutató, illetve az információs weblapra mutató mobilkód látható.

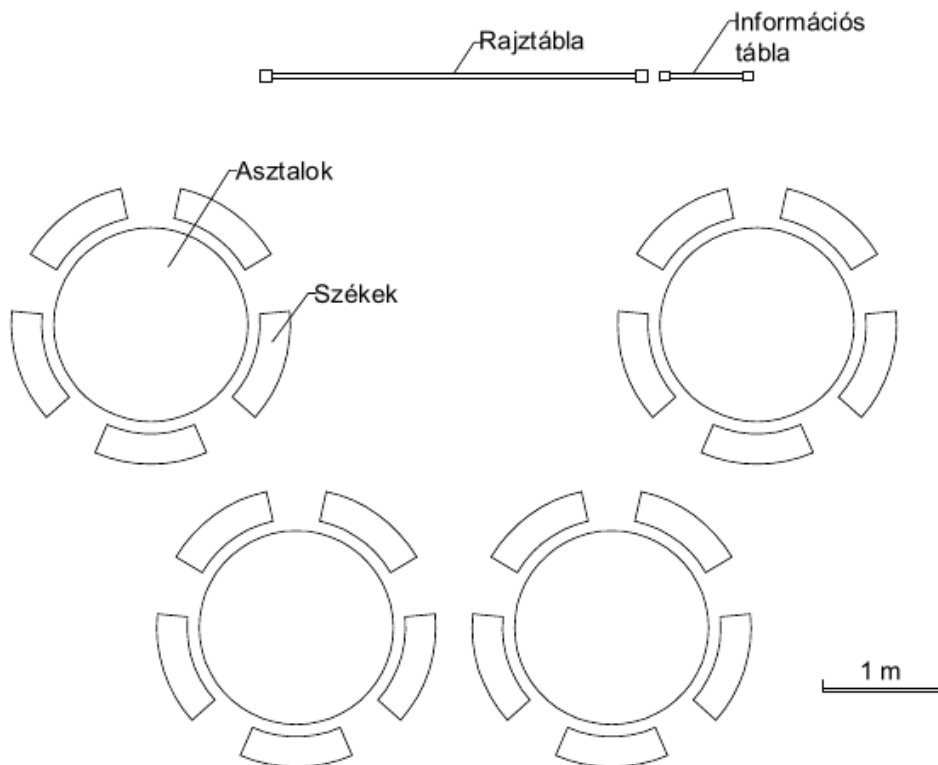
---

⁹ Jákli Eszter, Boromisza Zsombor, ["Fővárosi iskolakertek vizsgálata a környezeti nevelés tükrében"](https://real.mtak.hu)
real.mtak.hu

Egy lehetséges elrendezés:

A tábla előtt asztalok és székek állnak, amelyekhez kb. 20 felnőttet, vagy 40 gyermeket lehet leültetni (így a helyszín kisebb felnőttcsoportok, és nagy gyermekcsoportok számára is megfelelő). Az asztalok elrendezése a kics csoportos munkát és a táblára való rálátást is segíti. A szokványos padesorelrendezéshez képest ez a tér mind az előadó, mind a hallgatóság számára új pedagógiai helyzetet teremt.

Elhelyezés

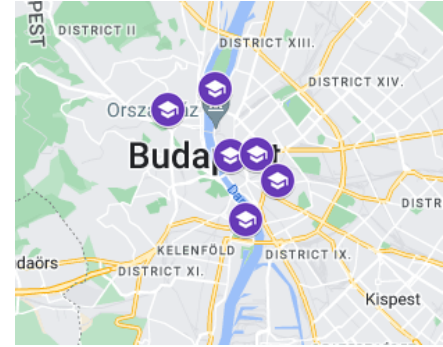
A szabadtéri tantermeket nyilvános parkokban és egyéb zöldfelületeken célszerű elhelyezni, ahol más közparki funkciók közelsége miatt használatuk praktikusabb. Az alábbi szempontok figyelembe vételét javaslom:

- A létesítményt helyi önkormányzat vagy a Főváros tulajdonában álló területen célszerű kialakítani.
- A hely kiválasztásánál előnyben kell részesíteni azon önkormányzatokat, amelyek aktívan szerepet vállalnának a projektidőszak utáni fenntartásban.
- Gondoskodni kell róla, hogy a kialakított szabadtéri tantermek megfelelően eloszoljanak a kerületek között.
- Azonban érdemes figyelembe venni, hogy hol található kapcsolódó szolgáltatások, pl. iskola, egyetem, művelődési ház, időotthon közelsége emelheti a helyszín kihasználtságát.
- Előnyben kell részesíteni a belvároshoz közelebbi zöldterületeket, hiszen ezeken jobb kihasználtság várható.
- A rajztábla és az asztalok elhelyezésére lehetőleg nagyrészt árnyékos, szélvédett helyszínt kell választani.
- Fontos a jó gyalogos, kerékpáros és közösségi járművel való megközelíthetőség.
- Javíthat a szabadtéri tanterem használhatóságán, ha a meglévő közparki szolgáltatások közelébe telepítik, pl. Ivóút, közvilágítással ellátott sétány, kerékpártároló.
- Külön kiemelő a mosdó fontossága. A helyszín információs tábláján közzé kell tenni a legközelebbi nyilvános WC és vízvételi hely pozícióját. Bizonyos helyszíneken, ahol különálló WC nem elérhető, esetleg közelben lévő közintézményeket is érdemes bevonni a megoldásba.
- További előnyt jelenthet, ha a választott helyszín közelében környezettudatos viselkedésre nevelést támogató más létesítmények is találhatóak, pl. közösségi kert, közösségi komposztáló, állatpark, bemutatókert stb.

Nézetem szerint a helyszín adottságainak megfelelően (azaz hogy kicsi, házak közötti parkról van-e szó, vagy nagy, ligetes közparkról, hogy mennyire zárt területen található, illetve hogy milyen egyéb közparki funkciók találhatóak meg a közelében) a létesítményeket is különböző formában kell kialakítani. A fent vázolt térelrendezéstől a helyi viszonyokat figyelembe véve el lehet térni. Például az estére bezárt területen mérsékeltebb valdalizmusra lehet számítani, így kevésbé költséges megoldások is alkalmazhatók. A távoli helyszínekre várhatóan hosszabb és népesebb rendezvényeket fognak szervezni, így ennek megfelelően érdemes az utcabútorokat elrendezni.

Javaslatom szerint az alábbi helyszíneken kellene összesen 6 db szabadtéri tantermet kialakítani:

1. Marczibányi Téri Művelődési Központ parkja (2. kerület)
2. Erzsébet tér (5. kerület, a sportpályák mellett)
3. Kéthly Anna tér (7. kerület)
4. Brunszvik Júlia tér (8. kerület)
5. Egyetemisták parkja (11. kerület, a Műegyetem és az ELTE épületei közötti területen)
6. Margitsziget (Fővárosi Önk., a szökőkút és az Ybl-ház között)

A térkép itt érhető el: [221028 A szabadtéri tantermek javasolt helyszínei.](#)

A fenti javaslatok alapján a helyszínek kijelölése a kerületi önkormányzatokkal kötött megállapodások alapján történhet.

IT-megoldások

A megvalósítás első ütemében nem javasolt a szabadtéri tanteremhez összetett IT-infrastruktúra kialakítása, ehelyett néhány támogató funkció kialakítására van szükség.

Az előadótér funkciójának bemutatására egyszerű tájékoztató weblap kialakítása szükséges (akár a [budapest.hu](#) portál aloldalaként), amely a helyszínen beolvasható mobilkód segítségével könnyen meglátogatható. A tájékoztató weblap tartalma: használati etikett, alkalmazási területek bemutatása, programajánló (a főváros és a helyi önkormányzat foglalhat magának időintervallumokat visszatérő programokhoz), térkép a város más hasonló helyszíneivel, ezen felül szerepelhet egy hivatkozás a közösségi költségvetési akcióra, amelynek keretében a szabadtéri tanterem megvalósult.

A weblappal kapcsolatos elvárásokat az alábbi bemutatóoldal szemlélteti:

<https://szabadteritanterem.wordpress.com/>

Üzemeltetés, felelősség

Ha a helyi (kerületi) önkormányzat hasznosnak találja a területén található közösségi tantermet a saját kommunikációs és közösségi programjaihoz, akkor érdemes lehet megállapodni a projektidőszak végével a helyszínen kerületi hatáskörbe vételéről. A fővárosnak a helyszínek megválasztásakor előnyben kell részesítenie azon önkormányzatok parkjait, amelyek hajlandók a létesítmények karbantartásában részt venni, majd a projektidőszak végén azokat saját felelősségi körébe vonni.

A főváros közösségi költségvetési kerete terhére történhet meg a szabadtéri tantermek kialakítása és 5 éven át történő üzemeltetése. Ezt követően a helyi önkormányzat, vagy a Főváros veszi át mind a karbantartási, mind a fejlesztési hatáskört. Amennyiben a helyi

önkormányzat nem kívánja átvenni a létesítményt, úgy a karbantartásigényes műtárgyak (pl. a rajztábla) bontásáról születhet döntés, míg a köztéri bútorok közparki funkciójukban továbbra is hasznosíthatók maradnak.

Kommunikációs terv

A szabadtéri tantermek egyfelől megszokott formákon alapulnak (írható tábla, ülő hallgatóság), másfelől viszont eltérnek a megszokottól (külső helyszín, szokatlan elrendezés). Akkor lehetnek igazán sikeresek, ha a javasolt használati módjuk a közösség számára könnyen megérthető, elfogadható és betartható. A létesítmények újszerű jellege tehát megkívánja, hogy az edukálókat is edukálásban részesítsük.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy többféle csatornán meg kell szólítani azokat, akik a szabadtéri rendezvények szervezőiként és résztvevőiként szóba jöhetnek, hogy velük az alapvető alkalmazási módokat, felhasználási javaslatokat, programterveket, illetve a felhasználási etikettet ismertethessük.

A kommunikációs tervnek a pályázati szakasztól kezdve a projektidőszak egészét át kell fognia. Ez a teljes időtartam alatt az alábbiakat jelenti:

1. A pályamunka beadása előtt egyeztetést kell indítani a témában jártas szakmai szervezetekkel, hogy a létesítmények megfeleljenek a modern pedagógiai, városépítészeti és tájépítészeti szempontoknak. (Folyamatban, lásd Partnerségek.)
2. A pályázat elbírálása előtt kapcsolatba kell lépni az érintett önkormányzatokkal, hogy megismerhessék a projekt műszaki tartalmát és céljait. (Folyamatban, lásd Partnerségek.)
3. Tájékoztató weboldal létrehozásával kell támogatni a projekt információgyűjtési és közzétételi feladatait. Ez a weboldal egy későbbi egységes felület alapjául szolgálhat, ha a megvalósításról születik döntés.
4. A szavazási szakasz előtt össze kell fogni az érintett önkormányzatokkal, szakmai szervezetekkel és intézményekkel egy népszerűsítő kampányban, hogy a célközönség minél nagyobb részéhez eljuttassuk a létesítmények hírét, és a szavazásra való felhívást.
5. Pozitív elbírálás esetén az érintett önkormányzatok bevonásával tájékoztatni kell a helyi szervezeteket és intézményeket az új létesítmények céljáról, a benne rejlő lehetőségekről.
6. A helyszínen információs táblát kell elhelyezni az alapvető használati információkkal, etikettel.
7. Bővebb információ a táblán elhelyezett mobilkóddal lesz elérhető. A projekt helyszínspecifikus információs weboldalán a javasolt felhasználási időszavakat, ezen kívül tanóravázlatokat, foglalkozásterveket, esettanulmányokat kell közzétenni.
8. Az arra nyitott szervezeteket népszerűsítő rendezvények szervezésére kell biztatni, amelyek későbbiekben esettanulmányként bemutathatók. Az információs weblapon beszámolók, videós tartalmak is közzétehetőek.

9. Erre nyitott szakmai szervezetekkel a helyszínek alkalmazásának utankövetése is elvégezhető.

Alkalmazások

A szabadtéri tanterem az alábbi esetekben nyújtanak új, hiánypótló, vagy a jelenlegieket jól kiegészítő lehetőségeket:

1. **Szemléletformáló szabadtéri tanórák.** Az általános iskolai nevelés részét képező környezetismeret-órák, illetve a középiskolai biológiaórák hasznos kiegészítője lehet a rendhagyó szabadtéri foglalkozás. A tanulók a helyszínen a zöldfelületi környezet közvetlen megtapasztalása mellett tanulhatnak, amely a bevonódást, elköteleződést erősíti a tantárgy, a növény- és állatvilág, a városi zöldterületek, és általában a környezetvédelem iránt. A helyszín olyan lehetőségeket nyújt, amelyet egy zárt tanterem nem: őszi levél- vagy termésgyűjtés, barkácsfoglalkozás tartható a helyszínen, a növények jellemzői, az élőhelyek típusai, az éghajlati és időjárási jellemzők közvetlenül demonstrálhatóvá válnak. A 40 fős befogadóképesség miatt teljes osztályok is foglalkoztathatók. A szabadtéri tanterem logikus helyszíne lehet a középiskolák fenntarthatósági témahéti rendezvényeinek.
2. **Nyilvános egyetemi előadások.** A szabadtéri oktatás javítja a hallgatók elköteleződését, javíthatja a hallgatók és oktatók közötti viszonyt, emellett érdeklődő amatőrök is csatlakozhatnak a szakmai témák hallgatóságához. A nyilvánosan meghirdetett szabadegyetemi rendezvények vonzó kommunikációs lehetőséget jelenthetnek egyes felsőoktatási intézmények számára.
3. **Magánprojektek nyilvános előadása.** Az egyéni kutatások vagy magánprojektek csoportos vagy nyilvános bemutatása segíti a hasonló érdeklődésű városiak egymásra találását, önszerveződését. A szabadtéri helyszín ehhez a nagyobb fokú nyitottságot, befogadó jelleget adja hozzá. Az asztalok elrendezése mind a kiscsoportos munkát, mind az előadóval való diskurzust elősegíti.
4. **Klubösszejövetel, szakmai előadások.** Sok klubösszejövetelt vendéglátóhelyek fogadnak be, azonban visszatartó erő lehet ezek költsége (belépődíja, vagy a fogyasztás költsége). A szabadon igénybe vehető szabadtéri klubhelyszín segíti a bevonódást, a szervezetek és öntevékeny csoportok tevékenysége láthatóbbá válik.
5. **A helyi önkormányzat saját programjai.** Az önkormányzat kommunikációs eszközként is tekinthet a közösségi tanteremre, ahol jelölti vitákat, képviselői vagy polgármesteri fogadóórákat, sajtótájékoztatókat, kampányeseményeket is folytathat. A nyílt helyszín elősegíti, hogy a közpolitikai diskurzus kevésbé elkötelezett lakókat is elérhessen.
6. **Szabadtéri művészeti projektek.** A nyilvános, kiemelt helyen álló rajztábla lehetőséget ad vizuális művészeti performanszok, street art projektek közléséhez, bemutatásához. A szabadon rajzolható, törölhető és újrarajzolható felület segítheti a legális street art akciók és művek elválasztását a rongálással járó tevékenységtől azzal, hogy az önkifejezéshez bárki számára elérhető, nyilvános közlési felületet nyújt. Emellett természetesen a projekt fontos részét képezi a karbantartás (rendszeres újrafestés, takarítás, törölhető rajzeszközök kihelyezése), amely segíti a rongálások megelőzését, vagy elhárítását.

A projekt információs felületein (weblapon, helyszíni információs táblán) közzétett használati útmutatóban az itt felsorolt alkalmazási területek példaképpen megnevezhetők. Javasolt felhasználási időszavok közzétételével az is jelezhető, hogy mely napszakban melyik alkalmazás élvez elsőbbséget, azonban fontos, hogy az érintett csoportok közötti interakciót a túlszabályozás ne lehetetlenítse el.

Költségvetés

Beruházás

A telepítés helyszínenkénti költségbecslése:

Tétel	Mennyiség	Egységár (br.)	Ár (br.)
Anyagköltség			
Asztalok	4 db	300 eFt/db	1,2 MFt
Székek	20 db	100 eFt/db	2,0 MFt
Rajztábla	1 db	500 eFt/db	0,5 MFt
Információs tábla	1 db	300 eFt/db	0,3 MFt
Munkadíj			
IT-infrastruktúra kialakításának munkadíja	12 óra	20 eFt/óra	0,24 MFt
Utcabútorok helyszíni kivitelezési munkája	24 óra	20 eFt/óra	0,48 MFt
Utóhasznosítási költségek	12 óra	20 eFt/óra	0,24 MFt
Összesen (egyszeri, helyszínenként)			4,96 MFt

Kommunikáció

Tétel	Költség	Ismétlődés	Összköltség
Önkormányzati egyeztetések*	0	-	-
Szakmai egyeztetések*	0	-	-
Egyeztetések az esettanulmányokról*	0	-	-
Információs weblap tartalmi elemeinek összeállítása (etikett, idősávok)	200 eFt	egyszeri	0,2 MFt
Weblap tartalmi felügyelete	30 eFt	havi	1,8 MFt
Összesen, helyszínenként			2 MFt

* A jelölt tételek a projekt költségvetésében nem jeletkeznek, mert azokról a pályázat benyújtója önkéntes alapon gondoskodik.

Fenntartás a projektidőszakban (0-5 év)

A telepítés után havi rendszerességgel felmerülő karbantartási és gondozási költségek helyszínenként:

Tétel	Mennyiség	Egységár (br.)	Ár (br.)
Anyagköltség			
Táblafesték	1 l	10 eFt/l	10 eFt
Karbantartási fogyóeszközök	1 cs	10 eFt/cs	10 eFt
Rajzeszközök (Kréta, szivacs)	1 cs	20 eFt/cs	20 eFt
Munkadíj			
Havi rendszerességű táblafestés munkadíja	2 óra	20 eFt/óra	40 eFt
Összesen (havonta)			80 eFt/hó
Összesen (évente)			960 eFt/év
Összesen (5 éves projektidőszakra)			4,8 MFt

Teljes projektköltség

A teljes projekt volumene a választott helyszínek számával skálázható, azaz a létesítmények számával arányosan növekszik. Ez lehetőséget nyújt a rugalmas költségtervezésre. Egy létesítmény teljes projektidőszakra vetített összköltsége a fenti becslések alapján:

$4,96 \text{ MFt} + 2,0 \text{ MFt} + 4,8 \text{ MFt} = \mathbf{11,76 \text{ MFt létesítményenként, 5 éves projektidőszakra.}}$

Az "Egész Budapest" pályázati kategóriának megfelelő költségkeret 1-120 MFt, javaslatom szerint azonban ennél jóval mérsékeltebb, kb. 72 MFt-os kerettel, 6 létesítménnyel érdemes számolni.

Utóhasznosítás

Az 5 éves projektidőszak lezárásakor a terület tulajdonosa (helyi önkormányzat vagy Főváros) dönthet a létesítmény átvételéről, amellyel az üzemeltetési és karbantartási felelősséget is átvállalja, cserébe a létesítménnyel vagyonelemekhez jut. A havi karbantartási igényt fedező költség a projektidőszak alattival azonos, azaz helyszínenként **80 eFt/hó**. Az utóhasznosítási munkadíjat a létesítmény átadás előtti felújítására lehet fordítani.

Amennyiben a terület tulajdonosa nem kívánja átvenni a létesítményt a saját üzemeltetésébe, annak gondozásigényes részeit (a rajztáblát és az információs táblát) elbontva az utcabútorok hagyományos közparki funkció számára adhatók át. Az utóhasznosítási munkadíjköltségek ez esetben a leszerelés költségeit fedezik.

Partnerségek

A javaslat benyújtása előtt megbeszélést folytattam a pályamunka néhány lehetséges érintettjével, hogy előzetesen tájékozódjak a tájépítészs szakmai és önkormányzati szempontokkal kapcsolatban. A pályamunkát mind az érintett önkormányzatok, mind a szakmai szervezetek nyitottan fogadták.

- Megkeresésemre a **Magyar Környezeti Nevelési Egyesület** a pályamunka szakmai támogatására szakértőt kért fel. Az **ELTE PPK Ember-Környezet Tranzakció Intézetének** kutatói, Varga Attila docens és Szócs Álmos doktorandusz konzultációt ajánlott fel a pályamunka pedagógiai és környezeti nevelési szempontú szakmai támogatására. A szakemberek a pályamunkát újszerűnek, megvalósítását megfontolandónak tartották. Felhívták a figyelmet a térgazdálkodás pedagógiai szempontjaira, a gyakorlati alkalmazások kritériumaira, és hangsúlyozták a kommunikációs terv fontosságát. Szakmai segítséget nyújtottak ahhoz, hogy a pályamunkában a korszerű nevelési és pedagógiai elveket figyelembe vehessem.
- Az ELTE PPK kutatói javaslatára kapcsolatba léptem Balázs Bálinttal, aki egyrészt szintén az ELTE PPK EKT munkatársa, másrészt a BME Urbanisztika tanszéken működő Urban Future Lab kezdeményezés résztvevője is. Szakmai tanácsa alapján kiegészítettem a pályamunkát azzal a szemponttal, hogy a különböző helyszínek adottságait az egyes létesítmények kínálta funkciók lekövessék.
- Balázs Bálint javaslatára kapcsolatba lépek Alföldi Györggyel, a **BME Építészmérnöki Kar Urbanisztika Tanszékének** egyetemi tanárával, az **Urban Future Laboratory** vezetőjével, hogy a pályamunkával kapcsolatban szakmai észrevételeit kérjem. (folyamatban).
- **Budapest 2. kerületi Önkormányzata** részéről Majoros Andrással, a kerületi Városfejlesztési bizottság elnökével egyeztettem. Visszajelzése alapján a szabadtéri tanterem koncepciója illeszkedik a kerületvezetés jövőképehez, ezért megfontolásra javasolják egy ilyen helyszínen létesítését a kerületben. A képviselő úr hasznos javaslatokkal élt a helyszínnel kapcsolatban, amelyet a pályamunkában figyelembe vettem. Felhívta a figyelmem továbbá arra, hogy a Marczibányi Téri Művelődési Központ korszerűsítési elképzeléseihez szervesen illeszkedne a szabadtéri előadótér.
- **Budapest 8. kerületi Önkormányzata** részéről Rádai Dániel alpolgármester arról tájékoztatott, hogy a pályamunkában javasolt köztéri tanteremhez hasonló parki funkció kialakítása egy épp tervezés alatt álló projektjükben is felmerült már. A foghíjtelken kialakítandó park részeként a kerületvezetés közösségi előadótér létesítését fontolgatja. A jelen pályamunka alapján megvalósítandó köztéri tanterem koncepciója tehát illeszkedne a kerület elképzeléseihez. A pályázat benyújtását az önkormányzat hasznosnak ítéli, és pozitív elbírálás esetén megfontolandónak tartja, hogy a területén a javasolt létesítményt kialakítsák. Az egyeztetés során több helyszínjavaslat is felmerült.
- **Budapest 11. kerületi Önkormányzat** alpolgármestere, Barabás Richárd tájékoztatása szerint a kerületnek több olyan kezdeményezése is tervezés vagy megvalósítás alatt áll, amelyekhez kapcsolódhatna a kerületben létesítendő szabadtéri tanterem. A *Bartók Boulevard* projekt keretében törekednek a kerületben található egyetemekkel való

együtműködésre is. Emellett *Adaptér* néven új integratív közösségi helyszín létrehozásán dolgoznak. Mindkét kezdeményezéshez jól illeszkedhetne a szabadtéri tanterem, mint rendezvényhelyszín.

A szabadtéri tantermekről szóló jelen pályázat a fentiek alapján tehát az önkormányzat terveivel összhangban áll, kedvező elbírálás esetén megfontolandónak tartják az együtműködést.

Barabás alpolgármester úr javaslatára az létesítmények megvalósításának technikai feltételeit az önkormányzat előzetesen megvizsgálja.

- Budapest 5. kerületi Önkormányzata (kapcsolatfelvétel függőben).
- Budapest 7. kerületi Önkormányzata (kapcsolatfelvétel függőben).
- Kérésre a **Magyar Tájépítész Szövetség** a pályamunka megírásához szakmai konzultációt ajánlott fel (egyeztetés folyamatban).

Összegzés

A **szabadtéri tantermekre** vonatkozó pályázat célja, hogy a választott zöldterületeinken új találkozási és tudásátadó felületként működő tereket hozzunk létre. A pályázati anyag összeállításakor kiemelt fontosságú szempont volt az alacsony beruházási költség szint és egyszerű karbantartás mellett a mérsékelt környezeti (környezetátalakító) hatás, és a tájba illeszthetőség.

Reményeim szerint a létesítmények új közösségi terekként kelnek majd életre, amelyet az öntevékeny körök, önkormányzati szervezésű civil csoportok, civilszervezetek és egyéb csoportosulások is örömmel vesznek majd igénybe.

Pályázati űrlap

Alább a pályázati űrlapon megadott szöveges leírások olvashatók.

Ötleted megnevezése	Városi szabadtéri tantermek
Ötleted leírása	A főváros hat zöldterületi helyszínén alakítanának ki szabadtéri tantermeket. A helyszínek 20-40 fős csoportok számára állnának rendelkezésre, a helyszínen asztalok, székek és egy krétával írható rajztábla lenne elhelyezve. A közterületi létesítmények mellett az oktatás szakmai támogatására is hangsúlyt kell fektetni, előadásvázlatokkal, foglalkozástervekkel.
Milyen problémát old meg az ötleted?	Fő alkalmazási területei: Szemléletformáló tanórák a középiskolásoknak, szabadtéri egyetemi előadások, nyitott szakmai előadások, szabadtéri klubrendezvények, művészeti projektek.
Becsült költség	72000000
Kapcsolódó hivatkozás megadása	https://szabadteritanterem.wordpress.com/